

BÜBİYNA ÖMÜRZAKOVNA ORUZBAEVA *

Bibliyografya, Kırgızistan Cumhuriyeti Millî Bilimler Akademisinin Akademiği (Asıl Üyesi), Türkiye Cumhuriyeti Türk Dil Kurumu Şeref Üyesi, Kırgızistan Cumhuriyeti'nin İlim ve Teknik Alanında Devlet Ödülü'nün, Lengüistik Alanında K. Tınıstanov Devlet Ödülü'nün iki kez sahibi; Türkiye Cumhuriyeti'nin Liyakat Nişanı, Kırgız Cumhuriyeti'nin III. Derecedeki “Manas” Nişanı'na layık görülen Profesör Doktor Oruzbaeva Bübiyna Ömürzakovna'nın doğumunun 85. yıl dönümü dolayısıyla yayımlanmaktadır.

* * *

Kırgızistan Cumhuriyeti bilim ve kültür çevreleri, Kırgız dil biliminin oluşması ve gelişmesine önemli katkılarda bulunan dil bilimciler arasında apayrı yeri olan Kırgızistan Cumhuriyeti Millî Bilimler Akademisinin Akademiği (Asli Üyesi) Oruzbaeva Bübiyna Ömürzakovna'nın 20 Aralık 2009'da ilmî-pedagojik, sosyal faaliyetlerinin 55., doğumunun 85. yıl dönümünü ülke çapında büyük etkinlikler ile kutladı.

B. Ö. Oruzbaeva, 1924'te Kırgızistan'ın Isık-Köl oblastı (ili), Tüp rayonu (ilçesi), Çolpon aylında (köyünde) dünyaya geldi. Altı çocuklu ailenin reisi Ömürzak, pek zengin olmasa da ailesinin sıkıntısız geçimini sağlayabilen, en büyük gayesi de çocuklarına iyi eğitim vermek olan bilinçli bir insandı. Kendisi 1916'da Kırgızların Çarlık Rusya'sına karşı isyanı ve yenilgiye uğrayan halkın Çin'e kaçması olaylarının bizzat şahidi ve mağduruydu. Bu kaçıışı ve mültecilerin Çin'de çektikleri çileleri gözleri ile görmüş bir insan olarak Ömürzak, Ekim Devrimi sayesinde vatanına geri dönebilen Kırgızları yeniden yerleştirme, kalkındırma amaçlı “yer su reformu” işlerinde aktif görev almıştır. Karakol ilçesindeki “Koşçu” birliğinin başkan yardımcılığını, Tüp kasabasında ilk açılan Svetly Mıs Ziraat Okulunun kuruculuğunu, daha sonra okul müdürlüğünü yapmış, aydınlanma faaliyetlerinin aktif katılımcılarından biriydi. Çocuklarının istikbali her şeyden önce gelen baba, onlar okul yaşına geldiklerinde şehir mekteplerinde okutabilmek için evini Karakol şehrine taşır.

Babasının elinden tutarak okula, şehrin tek kütüphanesine götürdüğü küçük kız Bübiyna, bugün Filoloji Bilimleri Doktoru, Profesör, Kırgızistan Cumhuriyeti Millî Bilimler Akademisinin Asli Üyesi, Kırgızistan Cumhuriyeti'nin İlim ve Teknik Alanında Devlet Ödülü'nün sahibi, Lengüistik Alanında K. Tınıstanov Devlet Ödülü'ne iki kere layık görülmüş tek âlim, Türkiye Cumhuriyeti Türk Dil Kurumunun

* Hazırlayanlar: Prof. Dr. Caparov Ş., Prof. Dr. Cumakunova G., Doç. Dr. Sıdıkova T.

Şeref Üyesi, Kırgız toplumunun, eski Sovyetler Birliği Türkologları ve yabancı ülke akademisyenlerinin çoğunun eserleri ve ilmî faaliyetlerinden dolayı yakından tanıdığı bir isimdir.

İlköğrenimini Karakol şehrindeki yedi yıllık okulda gören B. Ö. Oruzbaeva, bu okulu bitirdikten sonra aynı şehirdeki Maksim Gorki adındaki öğretmen okulunda okumuş. Bu okuldan 1940'ta mezun olunca eğitimine iki yıllık Karakol Pedagoji Yüksek Okulunda devam etmiş (1942). Daha sonra Frunze'deki (şimdiki Bişkek) Kırgız Devlet Pedagoji Enstitüsünün Kırgız Dili ve Edebiyatı Fakültesinde okur. O yıllarda savaş cephesi içinde kalan şehirlerden bilim, teknik, sanat, edebiyat gibi alanların önde gelen şahsiyetleri ülkenin iç kısımlarına, genel olarak Orta Asya'ya göçürülmüş ve ilgili kurumlarda çalışmalarına devam etmelerine olanak sağlanmıştı. Kırgızistan'a da Rusya üniversitelerinden birçok âlim göç ettirilmişti. Leningrad Üniversitesinden ünlü edebiyat profesörü P. S. Berkov, Moskova Devlet Üniversitesinden Profesör Saharnıy, Komintern Üyesi Çek profesörü Rudaş gibi ünlü bilim adamlarının o sırada Bübiyna'nın okuduğu Pedagoji Enstitüsünde ders vermiş olmaları onun için büyük şans olmuştur. Oruzbaeva'nın, filolojiye merak sarmasında tanınmış Türkolog İgor Alekseyeviç Batmanov'un büyük etkisi olmuştur.

Bübiyna Oruzbaeva, kendisinin asıl danışmanının, bilim adamı olarak yetişmesinde ömrünün sonuna kadar destekleyen, baba şefkatiyle arkasında duran kişinin meşhur Türkolog, Akademik Konstantin Kuzmiç Yudahin olduğunu söyler. Genç araştırmacının karşısına K. K. Yudahin gibi canlı Türk dillerinin çoğunu, eski Türk yazıtlarının dilini iyi bilen, hazırladığı *Kırgızca-Rusça Sözlük* ile sadece kendine değil, edebî Kırgız diline de ebedî anıt dikmiş olan birinin çıkması ve araştırmalarını onun danışmanlığı altında yapması onun bir başka büyük şansıydı. Bütün bu koşullar içinde ve bu kadar verimli bilimsel ortam olan SSCB Bilimler Akademisinin Kırgız Şubesinde yüksek lisans eğitimi alma olanağına sahip olmasının ardından B. Oruzbaeva, 1952'de "Kırgız Dilinde Fiilin Geçmiş Zaman Kipleri" adlı tezini başarıyla savunur.

1951-1976 yılları arasında Kırgız Cumhuriyeti Bilimler Akademisinin Dil ve Edebiyat Enstitüsünde sırasıyla araştırma görevlisi, bölüm başkanı, müdür, 1971-1987 yıllarında ise Kırgız Sovyet Ansiklopedisi Yayınevinin baş editörü olarak görevler yapar.

1964'te Kazak Bilimler Akademisinin Dil Bilimi Enstitüsünde "Çağdaş Kırgız Dilinin Kelime Yapımı" adlı doktora tezini savunur. 1967 yılında ona profesör unvanı verilir. 1974 yılında B. Oruzbaeva Kırgız Bilimler Akademisinin muhabir üyeliğine, 1980'de de Asli üyeliğine aday gösterilir.

B. Ö. Oruzbaeva'nın ilmî araştırmalarının ilgi alanları: Kırgız dili grameri (şekil bilgisi ve kelime yapısı), leksikoloji, leksikografi, Kırgız edebî dilinin tarihi, eski Türk yazıtları, halk dili ile edebî dil ilişkileri, iki dillilik, Rus ve Kırgız dil ilişkileri vs.

İlk monografisi "Kırgız Dilinde Fiilin Geçmiş Zaman Kipleri"nde çağdaş Kırgız dilinin geçmiş zaman kipi ve onun türleri, geçmiş zaman eklerinden -çu(-ırdı) ve

-ıptır (-mış) morfepleri ve onların gramer özellikleri Kırgız dil bilgisinde ilk defa ilmi açıdan etraflıca araştırılmıştır. Bu araştırmanın teorik sonuçları orta ve yüksek öğretim okul kitapları ve Kırgız dilinin akademik gramerinin ilgili bölümlerinde yer almıştır.

Oruzbaeva'nın *Kırgız Dilinin Kelime Yapımı* adlı monografisi Türkolojide belli ağırlığı olan derin ve özgün araştırmalardan biridir. Yazar bu kitabında Kırgız kelime yapım sistemini çok zengin örnekler eşliğinde mercek altına alır ve elde ettiği sonuçlar ile Kırgız kelime yapım sisteminin teorik temellerini ortaya çıkarır. Genel Türkolojinin kelime yapım sisteminin belirlenmesine de büyük katkı sağlayan bu eser, Türk klasik araştırmaları arasında kendi yerini layıkıyla almıştır. Eserde kelime yapım araçlarının ana unsurları ortaya çıkarılarak onların bir biriyle ilişkileri tespit edilmiştir. Onların çağdaş Kırgız dilindeki kullanılış alanları belirlenmiştir. Oruzbaeva, eserinde Kırgızcada tarihî yönden kaynaşmış yapım unsurlarını ve onların genetik-fonksiyonel çözümlemesini ilk kez ele alır ve belli ilmi sonuçlar elde eder. Adı geçen çalışmasında ünlü Kırgız dil bilimcileri B. M. Yunusaliev ve C. Ş. Şükürov tarafından ortaya atılan çift ve birleşik kelimelerin yapısı ve semantiğiyle ilgili fikirleri ve bakış açılarını desteklemekle beraber kelime yapım mekanizmasının farklı yöntemlerini de keşfetmiş, onların Kırgız dil bilimcileri tarafından kabul edilen etimolojik çözümlerini sunmuştur. Aynı eserindeki Kırgız kelime yapımının şematik modeli ve Kırgız dilinde kelime yapım ana usullerini belirleyen fikirleri bu alandaki önemli buluş olarak değerlendirilmiş ve gelecek Türkoloji araştırmalarında dikkate alınması tavsiye edilmiştir.

B. Oruzbaeva'nın adı geçen monografisi sadece Kırgız dilinin değil, genel Türkolojinin aktüel meselelerinden birine kelime yapımındaki kök, ek, gövde ilişkileri, kelime yapmanın fonetik, morfolojik ve sentaks usullerini ele alan, onlara yeni bakış açısı geliştiren, kanıtlanmış teorik sonuçlar elde eden ilmi değeri yüksek inceleme olduğu alan uzmanları tarafından övgüyle kaydedilmiştir.

Kırgız dilinde kelimelerin yapısını, özellikle de kök ve gövde meseleleri üzerinde incelemelerini “Kırgızcanın Ünlü+Ünsüz Tipinden Kök ve Morfeplerinin Yapısal-Morfolojik Özellikleri”, “Tek Anlamlı Kelimelerden Eş Anlamlı Çiftlerin Meydana Gelmesinde Ses Değişikliklerinin Rolü” adlı eserlerinde derinlemesine incelemeye devam etmiştir. Bu araştırmalarından elde ettiği sonuçlar, kök morfeplerinin yapısını (70'ten fazla) tespit etme, onların yapım yollarının açıklanması ve ses benzerliklerinin meydana çıkarılması sayesinde dilin gelişme sürecinde Kırgızcanın genetik ortak şekillerinin ortaya çıktığı, daha sonra da fonksiyonel-semantik değişiklere uğradığı kanıtlarla ispat etmiştir.

Eklemeli dillerde kelime yapımının ana probleminin kök problemi olacağına dair kökün yapısal özelliklerini incelemeye alan ciddi çalışması *Söz* adlı özgün eserinde mercek altına alınmıştır.

Kırgız dilinde kelime yapısının temel teorik kuralları, usulleri, dilin leksik-semantik birliğinin özellikleri *Kırgız Edebî Dilinin Halk Diline Dayalı Temelleri Hakkında* adlı kitabında da devam ettirilmiştir. Kitapta yazar, yazı geleneği istikrarlı

korunmayan dillerde edebî dilin oluşturulması meselesini ele alarak, edebî dil oluşumunda onun iç kaynaklarından ne derecede yararlanılmalı, ağız seçimi yaparken hangi ölçütlere dikkat edilmeli sorusunu Kırgız edebî dilinin oluşum tarihinin olumlu, olumsuz tecrübelerine dayanarak cevaplar.

Kırgız dilinin söz varlığı meselesinin karşılaştırmalı-tarihî planda incelenmesi, yalnızca adı geçen eserler ile sınırlı kalmadan uluslararası ve yerli sempozyum, konferans, kongre konuşmalarında da ortaya atılmıştır: “Manas Destanındaki Etnonimlerine Dair” (1968 Tokyo, VIII. Uluslararası Antropoloji ve Etnografi Kongresi), “Kırgız-Moğol Toponimlerindeki Paralellik” [1969 Berlin, Altaistik Daimi Konferansı (PIAK)], “Mahmut Kaşkarlı’nın Divanı Lugat-it Türk Sözlüğü Kırgız Edebî Dilinin Tarihi Kaynağı” (1971 Fergana, Sovyet Türkolojisi Konferansı), “İran Dillerinden Alınma Kelimelerin Kırgız Dilindeki Yeri” (1976 Helsinki, XIX. Altaistik Daimi Konferansı) vs. örneklerinde görüldüğü gibi.

B. Ö. Oruzbaeva, Kırgız Bilimler Akademisinin Terminoloji Bölümüne (1966-1971), Terminoloji ve Türkoloji Bölümlerine (1971-1976) başkanlık yaptığı dönemlerde, Kırgız edebî dilinin terminolojisini belirli sisteme getirme, çeşitli bilim alanları terimlerinin Kırgızca-Rusça sözlüklerinin hazırlanmasına, ilmî-teknik ve toplumsal-siyasi terimlerin oluşturulmasına zeminler yaratarak kırkta fazla alan sözlüğünün yayınlanmasını sağlamıştır.

Çağdaş Kırgız terminolojisinin teorik problemleri “İlmî-Teknik ve Toplumsal-Siyasi Terimlerin Rusça-Kırgızca Sözlüğünü Hazırlama ve Düzenleme Kılavuzu” (1971), “İlim, Terminoloji ve Enformasyonun Semiotik Problemleri” (1971), “Çağdaş Kırgız Terminolojisi” (“Sovetskaya tyurkologiya”, 1971, N24), “Kırgız Terminolojisi” (1983) adlı makale ve kitaplarında el alınmıştır.

Bu araştırmalarda, çağdaş Kırgız terminolojisiyle ilgili incelemenin ilmî esasları belirlenmiş; onun kalıplaması ve fonksiyonel yönden çeşitlenmesinde Rus dilinin rolüne işaret edilerek terimlerin daha çok Kırgızcanın genel söz varlığından beslenmeye başladığı dile getirilmiş. Kırgız dilinin resmî statüye kavuşması nedeniyle terimlerin yaygınlaştığı ve toplumun her alanında kullanılmaya başladığı, terim yapısındaki gelişmeler, ulus dilinin toplumsal fonksiyonlarının artması ile şartlandırıldığı kaydedilmiştir.

Edebî dil ve terminolojinin standartlaşma sürecindeki tecrübeleri ve sonuçları özetleyerek V. Zakirova ile birlikte çıkardıkları *Gramer Terimlerinin Kırgızca-Rusça Sözlüğü* ve çift dilli (Kırgızca-Rusça ve Rusça-Kırgızca) sözlüklerin yayına hazırlama ve neşretme işleri, B. Oruzbaeva’ya ve onun önderliğindeki sektör cemaatine profesyonel birikimler kazandırmıştır. Bu birikimleri sayesinde Oruzbaeva, 1951 yılından itibaren ülke çapında leksikografi alanında gerçekleşen büyük projelerin çoğunda aktif şekilde yer almıştır. Örneğin, *Rusça-Kırgızca Akademik Sözlük*’ün yazarlarından biridir.

Editörlük işi, Oruzbaeva’nın farklı faaliyet alanlarından biridir. *Ortaokul Öğrencileri için Rusça-Kırgızca Sözlük, Kırgız Dilinin Çekim Sistemi, Kırgız Dilinde*

Zamir, *Kırgız Dilinin Grameri*, *Kırgızcanın İmla Kılavuzu* gibi bilimsel yayınlar onun editörlüğü altında yayımlanmıştır.

Organizatörlük kabiliyeti ve çalışkanlığı toplum tarafından takdir edilen B. Oruzbaeva'ya 1970'li yıllarda başlayan ve ülke tarihi için önemli kültür olayı olarak nitelendirilen *Kırgız Sovyet Ansiklopedisi'nin* başeditörlüğü görevi verilir. Bilimin ve yayıncılığın mükemmel ürünü olarak vücuda getirilen Kırgız halkının ilk ansiklopedisi *Kırgız Sovyet Ansiklopedisi* onun yöneticiliği altında 6 cilt halinde tamamlanmıştır. Akabinde bu ansiklopedinin faksimilesi (1982) ve Rusça (1983), Kırgızca (1982) özel ciltleri neşredilmiş. *Kırgız Ansiklopedisi'nin* toplam hacmi 360 matbaa formunu oluşturmaktadır.

Ulusal ansiklopedi dışında B. Oruzbaeva yönetiminde bu bilimsel topluluk tarafından *Kırgız Dilinin İmla Kılavuzu*, *Frunze Şehri Kırgız SSC'nin Başkenti*, *Sovyet Ansiklopedik Sözlüğü* gibi ciddi eserler de gün ışığına çıkarılmıştır.

Son yıllarda B. Oruzbaeva'nın çok yönlü ilgi alanlarından birini Kırgız söz varlığının tarihî gelişmesi, onun içinde onomastik teşkil etmektedir. Bu konular, onun "Manas Destanı Etnonimleri", "Kırgızca-Moğolca Leksik Paralellere Dair", "Kaşkarlı Mahmut'un Sözlüğü Kırgız Dilinin Söz Varlığının Kaynağı", "Çocuğunuzun Adı", "Manas Destanı'ndaki Özel İsimler Hakkında", "Manas", "Kırgız Söz Varlığını Tarihî Planda İncelemenin Kaynağı" adlı makalelerinde ayrıntılı şekilde ele alınmıştır.

B. Oruzbaeva toplumun önde gelen aydını, dil bilimci olarak Kırgız diline devlet dili statüsünün verilmesi ile ilgili kanun çalışmalarında da aktif rol almıştır.

B. Oruzbaeva, ilmî çalışmalarının yanı sıra geleceğin dil bilimcilerini yetiştirme işine her zaman çok önem vermiştir. Onun danışmanlığında yetişen 15 doçent, 5 profesör çeşitli bilim kurumlarında çalışmaktadır. Üniversite öğrencilerine yönelik özel seçmeli dersler hazırlamış, "Dil Bilgisine Giriş" dersleri vermiş, onlarca lisansüstü ve doktora öğrencilerini yetiştirmiştir.

Kırgız İlimler Akademisine bağlı Dil Enstitüsünün "Kırgız dili üzerine doktorluk (masterlik) tezleri savunulan Uzmanlık Kurumu Başkanlığı, *Sovyetskaya Tyurkologiya*, *İlimler Akademisi Haberleri*, *Kırgızistan Kadınları* dergilerinin yayın kurulu üyeliğini yapmıştır. SSCB İlimler Akademisine bağlı Dil Enstitüsü Türkoloji Komitesinin, Dil Bilgisi Enstitüsünün Akademik Kurulunun Kırgız dili alanından sorumlu üyesi olarak görev almış ve bu görevi hâlâ da yürütmektedir.

Yaptığı emekleri halkı ve devleti tarafından takdir edilmiş ve çeşitli ödüller, unvanlar ile mükâfatlandırılmıştır. B. Oruzbaeva, Kırgız Cumhuriyeti'nin İlim ve Teknik Alanındaki Devlet Ödülü, V. İ. Lenin'in 100. Yıl Jübilesi dolayısıyla madalyon, SSCB Millî Ekonomi Fuarının gümüş madalyonu, Türkiye Cumhuriyeti'nin Liyakat Nişanı (1998), III. Derecedeki "Manas" Nişanı (2002) ile ödüllendirilmiştir. Kırgızistan'ın ilmine sağladığı büyük katkılarından dolayı 1993 yılında "Kırgız Cumhuriyeti İlmînin Şerefli Emektarı" namına layık görülmüş. Bugünlerde de B. Ö. Oruzbaeva, ilerleyen yaşına rağmen, Kırgız Millî Bilimler Akademisinin Akademik Kurul Üyesi, Cengiz Aytmatov Dil ve Edebiyat Enstitüsünün başuzmanı olarak çalışmaktadır.

Bübiyna Ömürzakovna Oruzbaeva, iki kız annesidir. Büyük kızı Gulya Büyökimik, Almanya’da; doktor olan küçük kızı Ayşa Budapeşte’de yaşamaktadır. Torunları Aleksey ile Jamila anneannelerini çok severler; her yıl ziyaretine gelir, tatillerini Kaşka-Suu (Duru Su) kıyısındaki yazlığında geçirmeye bayılırlar.

Akademik B. Ö. Oruzbaeva’nın Hayatından Kısaca Özetler

* * *

- 1924 20 Aralık Kırgızistan’ın Isık-Köl oblastı (ili) Ak-Suu rayonu (ilçesi) Çolpon köyünde dünyaya geldi.
- 1935-1940 Kırgız Cumhuriyeti Prjevalsk (şimdiki Karakol) şehrindeki M.Gorki Pedagoji Okulun öğrencisi.
- 1940-1942 Prjevalsk Devlet Öğretmenler Enstitüsü öğrencisi.
- 1942 Isık-Köl oblastı Eğitim Bölümü Personel Daire Başkanı.
- 1942-1943 Kırgız Devlet Pedagoji Enstitüsü öğrencisi.
- 1943-1944 Kırgızistan Komünist Partisi Narın İlçe Teşkilatı Kimlik ve Kayıt Sektörü Başkanı (Savaş dolayısıyla eğitimine ara vermek zorunda kalmış).
- 1944-1945 Frunze (şimdiki Bişkek) şehrindeki Kırgız Devlet Pedagoji Enstitüsü öğrencisi (Eğitimine tekrar devam etmiş).
- 1947-1951 SSCB İlimler Akademisi Kırgız Şubesi lisansüstü öğrencisi.
- 1952 Moskova şehrindeki SSCB İlimler Akademisi Dil Bilgisi Enstitüsünün Bilim Kurulunda “Kırgız Dilinde Geçmiş Zaman Kipleri” konulu tezini savunmuştur.
- 1951-1953 SSCB İlimler Akademisi Kırgız Şubesinin Dil, Edebiyat ve Tarih Enstitüsü alt düzey araştırma görevlisi.
- 1953-1954 SSCB İlimler Akademisi Kırgız Şubesinin Dil, Edebiyat ve Tarih Enstitüsü üst düzey araştırma görevlisi.
- 1953-1955 Frunze Büyükşehir Belediyesi Meclis Üyesi.
- 1954-1956 SSCB İlimler Akademisi Kırgız Şubesinin Dil, Edebiyat ve Tarih Enstitüsü Müdürü ilmi işlerden sorumlu yardımcısı.
- 1956-1959 SSCB İlimler Akademisi Kırgız Şubesinin Dil ve Edebiyat Enstitüsü Gramer Sektörü Başkanı.
- 1959-1961 Frunze Büyükşehir Belediyesi Meclis Üyesi.
- 1959-1962 SSCB İlimler Akademisi Kırgız Şubesinin Dil ve Edebiyat Enstitüsü Müdürü.
- 1964 Kazak SSC İlimler Akademisi Dil Bilgisi Enstitüsü Bilim Kurulunda “Kırgız Dilinde Kelime Yapımı” konulu doktora tezini savunmuştur.

- 1962-1966 Kırgız Cumhuriyeti İlimler Akademisi Dil ve Edebiyat Enstitüsü Çağdaş Kırgız Dili sektörünün üst araştırma görevlisi.
- 1966-1971 Kırgız Cumhuriyeti İlimler Akademisi Terminoloji Sektörü Başkanı. Profesör unvanı verilmiştir.
- 1967 “Manas Destanı’ndaki Etnonimler Hakkında” VIII. Uluslararası Antropoloji ve Etnografi Kongresi’nde (Tokyo, Kioto, Japonya) bildiri.
- 1968, Eylül “Kırgızca-Moğolca Toponimlerde Leksik Paraleller Üzerine” XII. Uluslararası PİAC Konferansında (Berlin, Doğu Almanya) bildiri.
- 1969 “Manas Destanı Kırgız Halk Edebiyatının Büyük Anıtı” Kırgızistan’ın Moskova şehrindeki İlim Günü nedeniyle sunulan bildiri.
- 1971-1976 Kırgız SSC İlimler Akademisi Dil ve Edebiyat Enstitüsü Terminoloji ve Türkoloji Sektörü Başkanı.
- 1972 Türk Dil Kurumunun 40. yılı münasebetiyle yapılan Uluslararası Kongre katılımcısı (Ankara, Türkiye).
- 1974 Nisan Kırgız SSC İlimler Akademisi Muhabir Üyesi olarak seçilmiştir
- 1975 “Kardeş Sovyet Halkları Ailesinde Kırgızistan Kültürünün Gelişmesi” adlı tebliğini sunmuştur (Şam, Suriye, “Dostluk Evi”).
- 1976 “İran Dillerinden Alıntı Kelimelerin Kırgızcadaki Yeri” XIX. Uluslararası PİAC Konferansı’nda bildiri (Helsinki, Finlandiya).
- 1976-1980 Kırgız Sovyet Ansiklopedisi Yayınevi Başeditörü.
- 1970 Kırgız SSC İlimler Akademisinin Akademiği (Asli Üyesi) olarak seçildi.
- 1980 “Kırgız Dialektolojisini Araştırmanın Amaçları” Sovyetler Birliği Türk Dialektolojisi Konferansı’nda bildiri (Ufa, Başkurtistan).
- 1984 Kırgız SSC’nin İlim ve Teknik Alanında Devlet Ödülü verilmiştir.
- 1984 Hâlen Kırgız SSC İlimler Akademisi Akademik Kurulu Üyesi.
- 1985 “Yenisey Yazıtlarının Tarihinden” Uluslararası Türkoloji Kongresi’nde bildiri (İstanbul, Türkiye).
- 1986 XXXII. Uluslararası Kuzey Afrika ve Asya Ülkeleri Araştırmaları Kongresi (İCANAS) katılımcısı (Hamburg, Batı Almanya).
- 1986 XXIX. Uluslararası Altaistik Konferansı (PIAC) katılımcısı (Taşkent, Özbekistan)
- 1988 Türk Dil Kurumu Yabancı Muhabir Üyesi olarak seçilmiştir (Ankara, Türkiye).
- 1989 XXXII. Uluslararası Altaistik Konferansı (PIAC) katılımcısı (Oslo, Norveç).

- 1990 XXXIII. Uluslararası Altaistik Konferansı (PIAC) katılımcısı (Budapeşte, Macaristan).
- 1991 XXXIV. Uluslararası Altaistik Konferansı (PIAC) katılımcısı (Berlin, Doğu Almanya).
- 1991 IV. Merkezi Asya Araştırmaları Avrupa Semineri katılımcısı (Vamberg, Almanya).
- 1992 Türk Dil Kurumunun 60. yılı münasebetiyle düzenlenen Uluslararası Türkoloji Kongresi'nin katılımcısı (İstanbul-Ankara, Türkiye).
- 1996 "Söz" monografisi için K. Tıstanov Devlet Ödülü'ne layık görülmüştür.
- 1996 "Kırgız Cumhuriyeti İlmînin Şerefli Emektarı" namı verilmiştir.
- 1996, Mart "Kırgız ve Türkiye Türkçesini Karşılaştırma Planda Araştırmanın İlk Adımları Üzerine" bildirisi ile Türk Topulukları Kurultayı'na katılmıştır (Bursa, Türkiye).
- 1997 XX. Yüzyıl Kırgız Dil Bilgisinin Oluşum ve Gelişim Süreci" Uluslararası Doğu Bilimleri Kongresi'nde bildiri (Budapeşte, Macaristan)
- 1998 Türkiye Cumhuriyeti Liyakat Nişanı verilmiştir.
- 1999 "Kırgız Dilinin Devlet Dili Fonksiyonu" XXXXII. Uluslararası Altaistik Konferansı PIAC'a bildiri ile katılmıştır (Prag, Çek Cumhuriyeti).
- 2000 "XX. Yüzyılda Kırgız Kadınlarının İlim Alanındaki Yeri" Uluslararası Sempozyuma bildiri ile katılmıştır (Pekin, Çin Halk Cumhuriyeti).
- 2002 III. derecedeki Manas Nişanı verilmiştir.
- 2002 "Yeni Dönem Kırgızistan Kültürünün Gelişmesinde Latin Alfabesinin Önemi" "Ortak İletişim Dili Üzerine" konulu bildiriler ile Uluslararası Sempozyum'a katılmıştır (Ankara, Türkiye).
- 2002 Dünya Bilingvizm Kongresi katılımcısı (Pekin, Çin Halk Cumhuriyeti). 2002 Çin Bilingvizm Cemiyeti Şeref Üyesi unvanı verilmiştir.

Akademik B. Ö. Oruzbaeva Yayınlarının Kronolojik Bibliyografyası

* * *

1951

1. Kogda budet utverjdena orfografiya kirgizskogo yazıka? // Sovyetskaya Kirgiziya. - 1951.- 14 Aralık.

1952

2. Formı proşedşego vremeni v kirgizskom yazıke: (Avtoref. dis ... kand. filol. nauk.) (Kirg. Filial AN SSSR, İn-t yazıka, lit. i istorii).- Frunze: B.i., 1952.- 13 s.
3. Glagol kak çast reçi v kirgizskom yazıke. // Trudı İn-ta yazıka, literaturı i istorii AN Kirg. SSR.- 1952.- Vip. 3.- S. 27-48.
4. İ. V. Stalindin tildin grammatikalık tüzülüşü eana negizgi sözdük fondu cönündögü okusunun negizinde Kirgız tilinin kee bir maseleleri // Mugalimderge eardam.- 1952.- № 12.- 19-26-b.
5. Kirgız tilinin sintaksisinin sapatı eakşırtılsın./ Kitepke retsenziya: A. Caparovdun Kirgız tilinin grammatıskası. 2-bötük. Sintaksis. Pedagogikalık okuu eayları üçün, 1 -bas.Frunze: Kirgızmambas, 1951.-223b./1 Mugalimderge eardam.- 1952.- № 6.- 56-64-b.

1953

6. Formı proşedşego vremeni v kirgizskom yazıke. Kratkaya annotatsiya kandidatskoy dissertatsii // Vest. AN SSSR. - 1953. № 4.-S.122.
7. İlim oçogunun mayramı // Kirgızstan ayaldarı.- 1963. - № 5 - 20-b.
8. Etiştin ötkön çagın uyuşturuuçı -çu müçösü // Mugalimderge eardam. - 1953.- № 9. - 20-23-b.

1954

9. Kirgız til in izildöönün kee bir natıyeaları i Kitepke retsenziya: Batmanov. İ. A. Sovremenniy kirgizskiy yazık. - ç,1. Fonetika.- Frunze: İzd-vo Kirgizskogo filiala AN SSSR, 1959.- 189 s. // Mugalimderge eardam.- 1954.- № 3.- 51-55-b.

1955

10. Formı proşedşego vremeni v kirgizskom yazıke. - Frunze: İzd-vo AN Kirg. SSR, 1965.-62 s.
11. Nekotorıye voprosı morfologičeskogo slovoobrazovaniya v kirgizskom yazıke // Pervaya nauçnaya sessiya Akademii nauk Kirgizskoy SSR.- Frunze, 1955.- S. 463-469.
12. Nauçnaya sessiya, posvyaşennaya voprosam kirgizskogo yazıkoznaniya // Vopr. yazıkoznaniya.- 1955.- № 3.- C. 142-146.

1956

13. Azırkı kırgız tilinin programnası / Cogorku okuu caylannın filologiya fakultetteri için / Avtorloştoru: İ. A. Batmanov, İ. C. Cakıpov, K. K. Sartbaev, B. C. Ümötaliyeva, D. Mayrıkov, B. M. Yunusalıyev. - Frunze: KМУ, 1956.-19-b.

1957

14. Russko-kirgizskiy slovar: 51000 slov / Red. K. K. Yudahin.- M.: Gosudarstvennoe izdatelstvo inostrannih / natsionalnih slovarey, 1957.-992s. (Soavtonsostaviteli: C. Şükürov, H. Karasayev, R. Şamurzina, E. Eşmambetov, S. Kangelıyev, A. Kangelıyev, Yu. Yanşansin, G. Bakinova, B. Bayserkeyev, S. Çolokov).
- B. Ö. Oruzbaeva tarafından “V”, “U” ve “P”, “S” harflerinin bazı kısımları yazılmıştır.
15. Nekotonye zametki o parnih slovalı // Trudı İn-ta yazıkı i lit-rı AN Kirg. SSR.-1957.- Vıp.8.- S. 77-101.
16. Kirgizskaya yazıkovedçeskaya nauka za 40 let // Trudı İn-ta yazıkı i lit-n AN Kirg. SSR.- 1957.- Vıp.9.- S.5-14.
17. Kırgız til ilimi 40 cıl içinde // Mugalimderge cardam.- 1957.- № 7.- 33-40-b.

1958

18. Kırgız tilinde söz casooçu affikster: (Kıskaçça maalımat).- Frunze: Kırgız İA basması, 1958.- 68-b.
19. Etiş // Azırkı kırgız tili: Söz türkümdörü: II bölüm. - Frunze, 1958.-88-1 18-b.
20. Tataal sözdör cönündö // Mugalimderge cardam.-1958.- № 4.- 44-51-b.
21. Maanileş koş sözdör cönündö kee bir maalımatlar // Mugalimderge cardam. - 1958.- № 8.- 46-51-b.

1959

22. Adabiy tilibizdin kalıptanışında körköm çıgarmalardın roluna baylanıştuu kee bir meseleler // Ala-Too.- 1959.- 115-122-b.
23. Bizdin cetişkendikter cana mildetter // Leninçil eaş, - 1959.- 20-dekabr.

1962

24. Kommunisttik koomdo uluttuk tilderdin ösüü özgöçölüktörü cönündö meseleler karata // Kommunist (Frunze).- 1962. - № 1.- 18-22-b.

1962

25. Russko-kirgizskiy slovar lingvistiçeskih terminov: (Proekt) - Lningvisikalik terminlerdin orusça-kirgizça sözdüğü (Dolboor).- Frunze: İzd-vo AN Kirg. SSR, 1963.- 218 b.
26. Kirgiz tilinin bayışında orus tilinin rolu // Mugalimder gazetası.-1963.-8-oktyabr.
27. Praktikalik maanisi bar emgek / Kitepke retsenziya: Şükürov C. Kirgiz tilindegi tataal sözdör. Frunze: İzd-vo AN Kirg SSR, 1958.- 80b.//1 Soy. Kirgizstan. - 1963.- 16-noyabr.

1964

28. Slovoobrazovaniye v kirgizskom yazıke. - Frunze: İlim, 1964.-311s.
29. Slovoobrazovaniye v kirgizskom yazıke: Avtoref. dis...d-ra filol. nauk / İn-t yazı ka i lit. AN Kirg. SSR.- Frunze: B.i., 1964.- 103s.
30. Kirgiz tilinin grammatikası: Morfologiya (Cogorku okuu cayımn filologiya fakultetterinin studentterine arnalgan okuu kitebi).- Frunze: Kirgiz mamlekettik okuupedagogikalik basması, 1964, - 380b. (Avtorloştoru: K. K. Sartbaev, C. Şükürov, S. Kudaybergenov, A. Tursunov, B. Ümötaliyeva, C. Murataliyeva, M. Murataliyev).
31. Kratkiy obzor yazıkovih i grafiçeskih osobennostey materialov F. B. Polyarkova // İzv. AN Kirg. SSR. Ser. obşestv. nauk.- 1964.- T.6. - Vıp. 1.- S. 77-104. 32. Ponyatiye literatumogo yazıka v kirgizovedenii // Voprosi razvitiya literatumih yazıkoy narodov SSSR v soveteskuyu epohu: Materialı vsesoyuz. konf. - Alma-Ata, 1964. - S. 197-198.

1966

33. O razvitii leksiki kirgizskogo yazıka za 40 let // Materialı ob'ed. nauç. sessii, posv. 40 letiyu Kirg. SSR i KP Kirgizii: Tez. dokl. - Frunze, 1966.- s. 111.
34. Osnovme tipı dvuyazıçiya na territorii Kirgizii // Pervaya respublikanskaya mejvuzovskaya lingvistiçekaya konferentsiya: Tez. dokl.- Frunze, 1966.-S. 8-9.
35. O nekotonh tipah dvuyazıçiya v Kirgizii // İzv. An Kirg. SSR.- 1966.- № 2.-S. 82-89.
36. Okumuştuu cana işmer // Soy. Kirgizstan.- 1966.- 27-dek. (Ahunbayev İ. K. ile beraber).

1967

37. O teoretıçeskih osnovah printsipov razrabotki terminologıçeskoy leksiki // Nauka Kirgizstana k yubileyu Velikogo Oktyabrya: Yubil. nauç. sessiya, posvyaş. 50-letiyu Velikoy Okt. Sots. Revolyutsii.- Frunze, 1967.- S. 117-119.

38. O razvitii leksiki kirgizskogo yazıka za 40 let // Yubileyniy forum uçenih Kirgizstana. - Frunze: İlim, 1967.- S. 74-75, 113.
39. Skazaniye kirgizskih pabsodov // Kır. obozreniye.-1967.- № 23.- S. 12.

1968

40. Kirgız adabiy tilinin calpı eldik negizi cönündö. - Frunze: ilim, 1968.-92b.
41. Kirgız tili: / 9-10-klasstar üçün okuu kitebi. (A vtorloştoru: Caparov A., Abduldayev E.). - Frunze: Mektep, 1968.- 144 b. Bu ders kitabının “Giriş”, “Leksika”, “Morfolojiya” bölümlerinin 3- 11; 31-46. sayfaları B. Oruzbaeva tarafından yazılmıştır.
42. O sostoyanii i zadaçah razrabotki terminologičeskih slovarey v sovremennom kirgizskom yazıke // Voprosı kirgizskoy terminologii (Kirgız terminologiyasınının meseleleri). Frunze, 1968.- S. 5-8.
43. Uluu geniy cana gumanist A. M. Gorkiydin tuulgan kününü 100 cıl toluşuna karata // Kirgızstan ayaldarı. - 1968- - № 3.- 8-9-b.
44. Birdiktüü terminologiyalık talaptar cönündö // Mugalimder gazetası.- 1968.- 8- dekabr.

1970

45. O leksiçeskom sostave kirgizskogo literaturnogo yazıka // Tyurkologičeskiye issledovaniya: Sb. stat., posvyaş. k 80-letiyu akad. K. K. Yudahina. - Frunze, 1970.- S. 182-206.
46. Kirgız tili cana adabiyatı sabaktarına koyuluuçı birdiktüü terminologiyalık talaptar cönündö // Kirgız tilin cana adabiyatın okutuunu caķşırtuu boyunca // ilimiypraktikalık konferentsiyamn materialdarı. - Frunze, 1970.- 206-215-b.
47. Akademik Konstantin Kuzmiç Yudahin: K 80-letiyu co dnıya rojdeniya // izv. AN Kirg. SSR. - 1970.- № 3.- S. 94-96. (Sovmestno s K. K.Sartbayevım).
48. Türkologiyaga baaluu sâlim / Kitepke retsenziya: Kaydarov A. T. Razvitiye sovremennogo uygurskogo literaturnogo yazıka. - Ç.I. - Alma-Ata: Nauka, 1969.- 359 s. II Mugalimder gazetası.- 1970.- 14-yanvar (Ü. Asanalıyev ile beraber).
49. Entsiklopediya cana terminologiyall Kirgızstan madaniyatı.- 1970.-11-fevral.
50. Gi tyurkologiya kueşue litu puhadi cıçan guzı (Dungan dilinde) / Rets. na rabotu: Kaydarov A.T. Razvitiye sovremennogo uygurskogo literaturnogo yazıka. Ç.I.- Alma-Ata: Nauka, 1969.- 359s. // Şiyüed çi (Ekim Bayrağı), 1970. - 23, 27-yanvar.

1971

51. İlimiy-tehnikalık cana sayasiy terminderdin orusça-kırgızça sözdüktörün tüzüü cana tartipke keltirüü boyunça koldonmo. - Frunze: ilim, 1971.- 76b.
52. O sostoyanii i zadaçah uporyadoçeniya kirgizskih natsiyonalnıh terminov // Nauçny simpozium “Semiotičeskiye problemi yazıkoy nauki, terminologii i informatiki”.M., 1971.- c, 2. - S. 358-359.
53. Entsiklopediya cana terminologiya // Voprosı kirgizskoy terminologii.- (Kırgız terminologiyasının meseleleri).- Frunze, 1971. - 3-14-b.
54. O kirgizskih i mongolskih leksiçeskih paralelyah v toponimike // İzv, AN Kirg. SSR- 1971.- № 2.-S. 108-111.
55. O terminologii po doislamskim verovaniyam kirgizov. // İzv. AN Kirg. SSR.- 1971.- № 3.- S. 76-80.
56. Sartbayev Kalkabay Kalıkoviç (K 60 letiyu so dnya rojdeniya) // İzv. AN Kirg. SSR- 1971.- № 4.-S. 100.
57. Matematikalık terminderdı kotornu printsipterine karata // Mugalimler gazetası.- 1971.- 22-dekabr (R. Usubakunov ve Ç. Canıbekov ile birlikte yazılmıştır).

1972

58. Russko-kirgizskiy slovar lingvistiçeskih terminov: (Lingvistikalık terminderdin orusça-kırgızça sözdüğü).- Frunze: ilim, 1972.- 425 s.
59. Yazık nauki, kulturu i progressa: O mirovom znaçenii russkogo yazıkı // Soy. Kirgiziya.- 1972.- 15-iyunya (K. Karakeyev ve B. Camgırçinov ile birlikte).
60. İlimdin, madaniyattın cana progresstin tili // Soy. Kırgızstan.- 1972.- 15-iyun. (K. Karakeyev ve B. Camgırçinov ile birlikte).
61. Slovar Mahmuda Kaşğari kak istoçnik dlya izuçeniya leksiki kirgizskogo yazıkı v istoričeskom plane: / K 900-letiyu slovarya Mahmuda Kaşğarili Soy. Tyurkologiya. -1972. № 1 .-S 43-46
62. Yazık nauki, kulturu i progressa // Rus. yazık v kirg. şık.- 1972.- № 5-6.-S. 1-4 (K. Karakeyev ve B. Camgırçinov ile birlikte).
63. Kırgız tilindegi antroponimler cönündö kee bir pikirler // Voprosı kirgizskoy terminologii. - Kırgız terminologiyasının meseleleri.- Frunze: ilim, 1972.- 137-148-b. (Ş. Caparov ile birlikte).
64. Uluttuk terminologiyalık sistemalardı izildöönün kezektegi mildetteri // Voprosı kirgizskoy terminologii. - Kırgız terminologiyasının meseleleri.- Frunze, 1972.- S. 3-12.
65. Sovremennaya kirgizskaya terminologiya II Soy. tyurkologiya.-1972.- № 4.- S. 72-77.

1973

66. Rojdeniye novih slov // Soy. Kirgiziya. - 1973.- 10-aprelya.

1974

67. Siz cana sizdin balañızdın atı // Kırgızstan ayaldarı.- 1974.- № 6.- 14-15-b. (K. Aşırılıyev ile birlikte).
68. Tıbıştk almaşuu kubuluşunun sinonimdeş sñnar maanilüü koş sözdördün payda boluşundagı rolu // izv. AN Kirg. SSR.- 1974.- № 6.-S. 76-79-b.
69. Kırgız sovet entsiklopediyası / intervyu // Kırgızstan madaniyatı.- 1974.- 6-iyun.
70. İlimge arnalğan ömür: (Akademik B.M.Yunusaliyevdin tuulğanına 60 cıl) // Kırgızstan madaniyatı.- 1974.- 4-yanvar (T. K. Ahmatov, S. Musaev ile birlikte).
71. Kırgız entsiklopediyasının tildik özgçölügü cana aga koyuluuçtu talaptar // Kırgız madaniyatı.- 1974.- 6-iyun.
72. O kirgizskih i mongolskih leksişeskih parallelyah po toponimike // Sprache, Leschichte und Cultur der Altaichen Volker - Academic - Venlag Berlin, 1974.- S. 459-463 (Materialı XII Altaistişeskoy Konferentsii (PIAC, Berlin, GDR, 1969).

1975

73. O struktumo-morfologişeskih osobennostyah komevih morfem tipa VC v kirgizskom yazıke // Soy. tyurkologiya.- 1975. - № 5.- S. 78-81.
74. Mahmud Kaşgarinin “Divanı” ve Kırgız Dili Tarihinin Bazı Sorunları // Türk Dil Kurumunun Kuruluşunun 40. Yılı Nedeniyle Düzenlenen Sempozyum Bildirileri.-Ankara: Ankara Ü Yayınları, 1975.- S. 447-453.

1976

75. İz opıta sozdaniya kirgizskih terminologişeskih slovarey // Sovetskaya tyurkologiya i razvitiye tyurkskih yazıkoy v SSSR: Tez. Dokl.i soobş.- Alma-Ata, 1976.S. 278-280 (T. Düşenalıyeva ile birlikte).
76. “Codex Cumanicus” // Kırgız Sovet Entsiklopediyası (Bundan sonra KSE).- Frunze, 1976.-T.1.- 292-b.
77. Bayırkı türk tilderi // KSE.- 1976.- T.1.- 391-392-b.
78. Birikken sözdör // KSE.- Frunze.- 1976.-T.1.-496-b.
79. Bayırkı türk cazma estelikleri // KSE.- Frunze, 1976.- T.1.- 396-b.
80. Terminologişeskaya rabota v Kirgizii // Problematika opredeleniya terminov v slovaryah raznih tipov.- L.,1976.-S. 261-263.

81. Tunguç kırıgız sovet ensiklopediyasının birinçi tomu // Soy. Kırıgızstan.- 1976.- 19-oktyabr.

1977

82. Arealniy “s” v kırıgızskom yazıke // Soveşaniye po obşım voprosam dialektologii i istorii yazıka: Tez. dokl.i soobş.- M., 1977.- S. 43-44
83. Tunguç ensiklopediyamız: Kırıgız sovet ensiklopediyası II Kırıgızstan ayaldarı.- 1977. - № 5.- 9-10-b.
84. Alıppen den ensiklopediyaga çeyin II Kommunist (Frunze).- 1977.- № 12.- 60-65- b.
85. KSE - el kızımatmda II Kırıgızstan madaniyatı. - 1977.-22-dekabr (Avtorloştoru: S. Cigitov, T. bıldıaev, S. Dorcenov, K. İsaev, A. Kakeyev, M. Sultanova, D. Kazakbayev, N. Kulmatov).
86. Mesto iranskıh leksiçeskıh zaimstvovaniy v kırıgızskom yazıke II Altaica: Proceedings of the 19 th. Annual Meeting of the Permanent İnternational Altaistic Conference (7-11 June, 1976, Helsinki).- Helsinki, 1977.- S. 205-21 1.

1978

87. Sovettik ayaldar - kommunizmdin aktivdüü kuruuçuları: (Ayaldardm el aralık künü- 8-martka karata).- Frunze: Kırıgız SSR “Bilim” koomu.- 1 978.- 12 b.
88. Kırıgız tili // KSE.-Frunze, 1978.- T.3.- 606-607-b.
89. O Kırıgızskoy sovetskoy ensiklopedii // Metodıçeskiye materialı po podgotovke i izdaniyu sovetskıh ensiklopediy.- M., 1978.-Vıp.11-12.- S. 12-19.
90. Orus tili - SSSRde ulut aralık katnaştm maanilüü kuralı // Soy. Kırıgızstan.- 1978.-28-iyul.
91. Ot bukvarya do ensiklopedii // Veçerniy Frunze.- 1978.- 12-avgust.
92. Kırıgız sovet ensiklopediyası //Soy. Kırıgızstan.- 1978.-13-dekabr.
93. Kırıgız sovet ensiklopediyası // Mugalimder gazetası.- 1978.-13-dekabr.
94. Kırıgız sovet ensiklopediyası // Kırıgızstan madaniyatı.-1978.- 21-dekabr.

1979

95. Velikaya Oktyabrskaya revolyutsiya i sotsialniye preobrazovaniya // Torjesvo idey Velikogo Oktyabrya.- Frunze, 1979.- S. 90-114. (Soavton: K. K. Karakeyev, M. A. Abdıkulov, E. K. Ozmitel, T. D. Bayaliyeva).
96. İzüçat problemı yazıkovogo stroitelstva // Moguçee sredstvo kommunistiçeskogo stroitelstva: Mat-lı sobr. resp. part. aktıva.- Frunze, 1979.- S. 70-73.

97. Razvitiye pismennosti v Kirgizii i formirovaniye literaturnogo yazıka // Torjestvo idey Velikogo Oktyabrya v Kirgizii.- Frunze, 1979.- S. 101-107.
98. Kırgız sovet ensiklopediyası- bilim bulagı // El agartuu.- 1979.- № 1.- 57-62-b.
99. Bekem tınçtıq - düynö elinin tilegi // Leninçil çaş.- 1979.-26-iyun.

1980

100. Kırgız adabiy tilinin grammatikası: I bölüm: Fonetika cana morfologiya.- Frunze: İlim, 1980.- 540b. (Avtorloştoru: K. K. Sartbaev, T. K. Alunatov, S. Kudaybergenov, A. Tursunov, M. Murataliyev, C. Murataliyeva, S. Davletov, B. Toyçubekova, E. Abduldayev, D. İsayev, C. Sıdıkov).
101. İz opıta sozdaniya kirgizskih terminologičeskih slovarey // Problemi sovremennoy tyurkologii.- Alma-Ata, 1980.-S. 168-170 (T. Düşşenaliyeva ile birlikte).
102. “Manas” - istoçnik dlya izuçeniya leksiki kirgizskogo yazıka v istoričeskom plane: Tez. dokL. i sobş. - Taşkent, 1980.- S. 186-187. (Z. M. Musabayeva ile birlikte).
103. O sobstvennih imenah v epose “Manas” // Onomastika Sredney Azii.- Vıp.2.Frunze, 1980. S. 67-80.

1981

104. Grammatikalık terminderdin kırgızça-orusça sözdüğü: /Orto mektepterdin mugalimderi cana okuuçuları üçün (Avtorloşu V. Zakirova). -Frunze: Mektep, 1981.- 104 b.
105. Moguçıy faktor natsiyonalno-yazıkovogo razvitiya.- Frunze: Kırgızstan, 1981.- 314 s. (Soavtorı: K. N. Kulmatov, A. K. Karıpkulov, S. T. Tabışaliyev, Yu. D. Deşeriyev, E. Abduldayev, C. Osmonova, T. K. Alunatov, A. İ. Vasilyev, K. K. Sartbayev, A. İmanov, V. D. Skirdov, S. Davletov, K. S. Çofibaşev, A. O. Orusbayev, E. K. Ozmitel, A. E. İzmaylov, S. Usenaliyev, A. Tursunov, K. Sartbayev, B. Omuraliyev, L. M. Şeyman, G. S. Zenkov).
106. Osnovniye problemi sovremennoy kirgizskogo yazıkall İzv. AN Kirg. SSR- 1981.- № 5.- S. 84-87.
107. Ob arealnom s ~ z v kirgizskih dialektah // İzv. AN Kirg. SSR- 1981.- № 5.-S. 95-98.
108. Ot azbukı do ensiklopedii // Soy. Kirgiziya.- 1981.- 20-yanvaryaya.

1982

109. Kirgizskiy yazık // Kirgizskaya Sovetskaya Sotsialistiçeskaya Respublika: Kirgizskaya Sovetskaya Ensiklopediya.- Frunze, 1982.- S. 347-350.
110. Kırgız sovet ensiklopediyası- Kırgız madaniyatının küzgüsü // Kırgızstan ayaldarı.- 1982.- № 6.- 19-20-b.

111. Yubileyniy tom: O Kirgizskoy sovetskoy entsiklopedii: Podgotovka k yubileyu SSSR // Kn. obozreniye.- 1982.- № 24.- S. 2.
112. Entsiklopediya el kızımatında / İntervyu: jurnalist RMasırganov // Soy. Kirgızstan.- 1982.-28-dekabr.

1983

113. Kirgız terminologiyası. - Frunze: Mektep, 1983.- 168 b.
114. Kirgız terminologiyasının bayışına orus tilinin taasiri // Kommunist (Frunze). - 1983.- № 7.- 41-46-b.
115. Yurta (boz üy) jilişe koçevnika (termini yurtı) // II nauç. çteniya, posvyaş. pamyati akad. İ. A. Batmanova, K. K. Yudahina, B. M. Yunusaliyeva.- Frunze, 1983.- S. 22-23.
116. Bolot Murataliyeviç Yunusaliyev // Soy. Tyurkologiya.- 1983.- № 5.- C. 99-100. (Ş. Caparov ile birlikte).
117. Kirgız tilinin programması: 4-10-klasstar üçün (Kirgız SSR Agartuu ministerstvosu. Kirgız pedagogika ilim izldöo institutu). - Frunze: Mektep, 1983.- S. 1 -b. (Avtorloştoru: Ahmatov T. K. , Davletov S. A, Caparov A. C., İmanov A. İ., Osmonkulov A. O., Murataliyeva C. M.).
118. Otrajeniye leksiçeskogo svoeobraziya kirgizskogo yazıka v pamyatnikah materialnoy kultırı // Tez. dokl. Vsesoyuz. nauç. konf. "Kultura i iskusstvo Kirgizii" (3-6 iyunya 1983g.- L., 1983.- Vıp.2.-S. 63.
119. Problemi vzaimoobogaşeniya leksiki // Mugalimder gazetası.- 1983.-8-iyunya.

1984

120. Russkiy yazık i problema obogaşeniya leksiki kirgizskogo yazıka // "Russkoe slovo v yazıkovoy jizni Kirgizii": Sb. stat. po mater. Resp. nauç.-prakt. konf. (may, 1983). -Frunze. -1984.- S. 88-95.
121. Alıppen den entsiklopediyaga çeyin // Kut kongon cer / Tüzgön: N. Carkınbayev. - Frunze, 1984 104-115-b.
122. Kirgız SSRi - güldögön sotsialistik respublika: Kirgız Sovettik Sotsialistik Respublikası" entsiklopediyasının kirgız cana orus tilindegi atayın tomdu ru tuuraluu // Kommunist.- 1984.- № 4.- 24-30-b.
123. Uçurdun talabına ündöş: Kirgız Sovet Entsiklopediyası // Kirgızstan ayaldarı.- 1984. - № 11.- 13-b.
124. Orus tilinin cagımduu taasiri // Soy. Kirgızstan.- 1984.-5-iyun.
125. Ves spektr znaniy: O leksike kirgizskogo yazıka // Soy. Kirgiziya. -1984.- 27-iyunya.

1985

126. Bolot Murataliyevich Yunusaliyev: Tandalgan emgekter.- Frunze, 1985.- S .3-8 (Ş. Caparov ile beraber).
127. Yurta jilişe koçevnika (İssledovaniya kirgizskoy terminologii) // Tyurkologičeskiye issledovaniya.- Frunze, 1985.- S. 42-47 (M. A. Yusupova ile beraber).
128. Ob odnom kirgizskom etnoantropnime // Onomastika Kirgizii (Sb. stat.).- Frunze, 1985.- Vıp. 1. - S. 116-118.
129. “Manas” -istočnik dlya izučeniya leksiki kirgizskogo yazıka v istoričeskom plane // Tyurkskoye yazıkoznaniye i Mat-lı III Vsesoyuzn. tyurkoI. konf. - Taşkent, 1985.- S. 304-309.
130. Bizdin intervyyu: Kirgız SSR İA'nın akademigi KSE'nin baş redaktörü B. Ö. Oruzbayeva menen maek // Kirgızstan ayaldarı.- 1985.- 1-3-b.

1986

131. Printsıptı postroyeniya istoričeskoj grammatiki kirgizskogo yazıka i harakteristika eyo materialov // Tyurkologičeskiye issledeovaniya: (Sb. stat.).- Frunze, 1986.- S. 9-17.
132. Eto bıł şedriy talant // Russkiy yazık i literatura v kirgizskoj škole.- 1986.- № 6. S. 47. (Vospominaniye o İ. A. Batmanove).
133. KSE - maalımatçıl adabiyat // Leniñil çaş.- 1986.- 18-Mart.
134. Current State and Prospects of Development of Turcology in Kirgizia i Linguistic Aspects // Proceedings of the XXXII International Congress for Asian and North African Studies (ICANAS, Hamburg, 25-30 August 1986).- S. 579-580.

1987

135. Grammatika kirgizskogo literaturnogo yazıka. - Ç. I: Fonetika i morfologiya. Frunze: İlim, 1987.- 402 s. (Soavtorı: A. Orusbayev, O. V. Zaharova, D. İsayev, E. A. Abduldayev, K. K. Sartbayev, C. Sıdıkov, S. Kudaybergenov, A. ursunov, B. Ümötaliyeva, S. Davletov, C. Murataliyeva, N. Çeçeybayeva, M. Murataliyev, B. Toyçubekova),
136. Leksiçeskiye paraleli v kirgizskom i yujno-sibirskih yazıkah v svete ih istorikokulturnih obşnostey // Soy. tyurkologiya. -1987.- № 3.- S. 20-26.
137. Ayal cana Oktyabr // Kirgızstan ayaldarı.- 1987.- № 11.- 2-3-b.
138. Orfografiya ereeelerinin natıycalarında: Til madaniyatı cönündö // Kirgızstan madaniyatı.- 1987.- 8-yanvar.
139. Kalk kazınasına kaydıgerlik bolbosun: Kün tartibindegi masele (Eldik kol cazmanın ilimiy manisi, alardı saktoo cana fondun bayıtuu masesi) II Kirgızstan madaniyatı. - 1987.- 5 Mart- № 10.- 10-11-b.

140. Til madaniyatı cana terminologiya // Mugalimder gazetası.- 1987.- 22, 26, 29-May.

1988

141. Razgovomik russko-kirgizskiy. - Kirgızça-oruçsa süylösmö (Soavtorı: R. B. Bekcanova, R. P. Hvan).- Frunze: KSE Baş redaksiyası, 1988.- 384 s.
142. Russko-kirgizskiy slovar-Oruçsa-kırğızça sözdük (13 500 kelime)./ Hazırlayanlar: B. Ö. Oruzbayeva, R. P. Hvan, C. Şükürov, Yu. Ya. Yanşansin).- 4-e izd. isp. i dop.- Frunze: KSE Baş redaksiyası, 1988.- 380 s.
143. Printsipi postroyeniya istoričeskoj grammatiki kirgizskogo yazıka i harakteristika eyo materialov // Voprosı sovetskoy tyurkologii: Materialı LV Vsecoyuz. tyurkol. konf. Aşhabad, 1988. - Ç. 1. - S. 43-49.
144. Казак тілінің түсіндірме сөздігі: / Retsenziya na kn.: Казак тілінің түсіндірме сөздігі (10 cilt)- Almatı, 1974. C. 1.; 1976. C. 2; 1978. C. 3; 1979. C. 4; 1980. C. 5; 1982. C. 6; 1983. C. 7; 1985. C. 8; 1986. C. 9; 1986. C. 10. // Sov.tyurkologiya.- 1988.- № 5.- S. 103-104.
145. U istokov yazıkoznaniya: O pervom issledovatele kirgizskogo yazıka Prof. K. Tınıstanove // Sov. Kirgiziya.- 1988.- 9 sentyabrya.
146. Okumuştular menen mugalimder birgeleşip işteşe: Kirgız tili cana adabiyatının programına talkuu // Mugalimder gazetası.- 1988.- 26-fevral.

1989

147. Za vsemimoye razvitiye tyurkskogo yazıkoznaniya v novih obşestvenih usloviyah sovetskoy deystvitelnosti // Soy. Tyurkologiya. - 1989.- № 1.- S. 3-15.
148. Uluttuk tilge - mamlekettik status // Soy. Kirgızstan.- 1989.- 21-may.
149. Mezgilge ündöş masele: / Respublikadağı jer-suu atların kalıbına keltirüü // Kirgızstan madaniyatı.- 1989.- 1-iyun.- 3-b.

1990

150. Konstantin Kuzmiç Yudahin / K 100 letiyu so dnya rojdeniya // Soy. Tyurkologiya.- 1990.- № 6.- S. 101-104.
151. Ene tildin mamlekettik statusu emnege mildettendiret? // El agartuu. - 1990. - № 3. - 7- IO-b.
152. Jizn, otdannaya slovu: Segodnya ispolnyayetsya 100 let so dnya rojdeniya K. K. Yudahina // Soy. Kirgiziya.- 1990. - 31 maya.
153. Tagdırıbiz - tandagan colubuz // Soy. Kirgızstan.- 1990.- 18 avgust.

154. Aytuuga tuura kelgen kee bir oylor.: / Kırgızstandm suverendüülüğü cönündö dolboorgo talkuu // Soy. Kırgızstan.- 1990.- 25-sentyabr.

1991

155. Razgovomik russko-kirgizskiy.- 2-e izd. ispr. i dop ol. - Bişkek: KSE Baş redaksiyası, 1991.- 240 s. (Soavtorı: R. B. Bekcanova, R. P. Hvan).
156. Kasım Tmıstanov - kırgız til iliminin negiz saluuçusu // Professor Kasım Tmıstan uulunun 90 cıldık maarakesine amalğan respublikalık ilimiy-teoriyalık konferentsiyada (17-18-oktyabr, 1991, Bişkek) casalğan dokladdar menen bayandamalarda tezisteri: - - Бишкек: КМУ, I bölük, 1991.- 9-b.
157. Sözdön işke ösök bolo ... // Kırgız tuusu.- 1991.- 18-avgust.

1992

158. Kırgız adabiy tili üçün cazuu ereeelerinin taktığı zarılıbı? // Kırgız tuusu.- 1992.- 28- yanvar.
159. Nooruzbu ce cıl acıraşpı? // Kırgız tuusu.- 1992.- 5-mart.
160. Komu ono nujno, takoe vseobşee srednee? // Slovo Kırgızstana.- 1992.- 26 marta (R. Hvan ile beraber).
161. Slovesniy meç ne orudiye sozidaniya // Slovo Kırgızstana.- 1992.- 16 sentyabr.
162. Tmıstanovdun cibek colu // Kırgızstan madaniyatı.- 1992.- 26-noyabr, 3-dekabr.

1993

163. Til iliminin tagdırı kanday? (Kırgız Respublikasının Prezidenti A. Akayevge B. Oruzbayeva, T. Ahmatov, C. Sıdıkov cana başkalardıñ kayrılıusu) // Kırgızstan madaniyatı. 1993.- 1 1-fevral.- № 45, 9-b.

1994

164. Söz: (Sözdün tüzülüşü) - Slovo: (Struktura slova).-Bişkek: İlim, 1994.-260 b.
165. Kırgızskiy yazık: (Kratkiy gramatiçeskiy oçerk).- Bişkek: İlim, 1994.- 72 s. (Soavtor S. Sıdıkov).

1995

166. Kırgız tilinin tarihñ tüzüüdö “Manas” eposunun tili negizgi bulaktardan biri II Kırgız ruhu -”Manas”.- Bişkek: Muras, 1995.- 132-135-b.
167. Kırgız til iliminin maanilüü meseleleri (Makalalar cıynagı). - Vajneysiye problemlı kirgizskogo yazıkoznaniya: (Sb. stat.). - Bişkek: İlim, 1995.- 399 b.

1998

168. Kırgızskiy yazık: (Kratkiy grammatičeskiy oçerk). - Bişkek: İlim, 1998.-72 s. 2-e izd. (Soavtor S. Sıdıkov).

2000

169. Söz kuramı / Cogorku okuu caylarının filologiya fakultetleri için. - Bişkek: Mektep, 2000. - 358 s.

2004

170. Kırgız tili ilimi: (Makalalar cıynagı, II tom) - Kırgızskoye yazıkoznaniye : (Sb. stat., T. II). - Bişkek: İlim, 2004.- 287 b.
171. Retsenziya cana pikirler: (İlimiy işterge sm pikirler cana kattar) - Retsenzii i otzıvı: (Retsenzii, otzıvı i pisma na nauçnıye rabotı).- Bişkek: Biyiktik, 2004.- 333 b.
172. Mamlekettik tildin örkündöö keleşegi (1989-1999-cıldar).- Bişkek: Mamlekettik til cana entsiklopediya borboru, 2004.- 160 b.
173. Ahunbayev İsa Konoyevıç: (Tuulgan kününün 100 cıldığına karata) II Jızınauki, 2008.- № 1- 13-17-b.
174. Lingvistikalık terminderdin kırgızça-türkçö, türkçö-kırgızça sözdüğü.- Bişkek, 2004.-100 b. (Avtorloşu - B. Sagınbayeva),
175. Kırgız til ilimi: (Makalalar cıynagı, II tom).- Bişkek: ilim, 2004.-283 b.

2006

176. Mamlekettik til mızzamın aktarılışına emneler toskool? // Cusup Balasagın atındağı KUUnun carçısı.-I seriya.- 3-çıgarılış.- 2006.- 5-9-b.
177. Atma zatı koşpoy bara catkan mamlekettik til // Cusup Balasagın atındağı KUUnun carçısı.- i seriya.- 3-çıgarılış.- 2006.- 9-12-6.

2008

178. Biri kem düynö: (Akademik Ç. Aytmatovdun düynödön kaytkanına baylanıştuu süylögön sözü) II Adabiyat cana iskusstvo, 2008.-№ 3.- 124-125-b.
179. Эрдик менен жаралган эмгектер//Кыргыз туусу.-2006. - 16-19-июн. (Avtorloşu- S.Sıdıkov)

* * *

Akademik B. Ö. Oruzbayeva'nın Kırgız Ulusal Radyo Televizyon Kurumunda konuştuğu, yazdırdığı birçok değerli malzemeler vardır. O yayınlar, “İnsan”, “Emanet”, “Altın Kazık” adlı programlarda 1995-2004 yıllar arası yayımlanmıştır. Kırgız halkının tarihi, dili ve kültüründen önemli bilgiler sunan programların bazıları şunlardır:

1. “Dil, Halk Hayatının Aynasıdır” (20 s.).
2. “Büyük Âlim Akademik K. K. Yudahin” (27 s.).
3. “B. M. Yunusaliyev” (13 s.).
4. “Ulu Seyyar, “Manas” destanını Yurt Dışında Tanıtanlardan Biri Macar Âlim Dverd Almaşı” (17 s.).
5. “Akademik Oruzbayeva” (Hayat Hikâyesi; 30 s.).
6. “Kırgız Dil Bilgisinin Temelini Atan Büyük Âlim Profesör Kasım Tıstanov Hakkında” (42 s.).

Akademik Bübiyna Ömürzakovna Oruzbayeva’nın Editörlüğünü Yaptığı Eserler

Bir eserin editörlüğünü yapmak, çok titizlik, akademik bilgi, zahmetli uğraşlar talep eden meşakkatli iştir. Akademik B. Ö. Oruzbayeva’nın “Kırgız Sovyet Ansiklopedisi” (KCE, C. IL-VI., 1976-1980) başta olmak üzere aşağıda belirtilecek olan eserlerin hepsinde büyük bir sorumlulukla bu işlerin ötesinden geldiği; her esere bilimsel ciddiyet, güncellik kattığı, yurttaşlık duyarlılığı ve prensip tutarlılığı ile yaklaştığı gözlemlenmektedir. Oruzbayeva, editörlük işinde kendisinden olduğu gibi yazarlardan da aynı titizliği talep ettiği Kırgız bilim çevresinde iyi bilinmektedir.

1951

180. Gorki A. Makalalar cana pamfletter.- Frunze: Kırgızmambas, 1951.- 249 b.

1955

181. Şukurov C. Yanşansin Yu. Ya. Russko-kirgizskiy slovar dlya şkol.- Orusça-kırgızça sözdük, mektepter üçürü- Frunze: Kirgosuçpedgizd. 1955. - 360 s.

1957

182. Yudahin K. K. Russko-kirgizskiy slovar.- Moskva: İzdatelstvo inostrannih i natsiyonalnih slovarey, 1957.- 992 s. (O din iz redaktorov).
183. Kudaybergenov S. Kırgız tilindegi söz özgörtüü sistemasi. -Frunze: İzd-vo AN Kirg. SSR, 1957.-120 b.

1960

184. Kudaybergenov S. Kırgız tilindegi at atooçtor. - Frunze: İzd-vo AN Kirg. SSR, 1960.-81 b.

1964

185. Kırgız tilinin grammatikası (Morfologiya).- Frunze: Kırgızmambas, 1964.- 380 b. (S. Kudaybergenov ile beraber).

1966

186. Karasayev X. K. Kırgız tilinin orfografiyalık sözdüğü .- Frunze: Mektep, 1966.- 784 b. (Diğer yazarlar ile birlikte).

1968

187. Kırgız terminologiyasının meseleleri.- Frunze: İlim, 1968. - 71 b. (Kırgız. Rus dillerinde).

1969

188. Karasayev X. K. Orfografiyalık sözdük: (Mektep baldarı için).- Frunze: Mektep, 1969. -196 b.

1970

189. Türkologiyalık izildöölör: Akademik K. K.Yudahindin 80 cıldığına arналган makalalar cıynağı.- Frunze: ilim, 1970.- 262 b. (Kırgız, Rus dillerinde, diğer yazarlar ile birlikte).

1971

190. Karasayev X., Karasayeva A. Tügöylüü sözdör: (Dublettüü sözdördün spravoçnigi).Frunze: Mektep, 1971.- 127 b.
191. Kırgız terminologiyasının meseleleri: (Kırgız, orus tilderinde).- Frunze: İlim, 1971.- 127 b.

1972

192. Kırgız terminologiyasının meseleleri: (Kırgız, orus tilderinde).- Frunze: İlim, 1972.- 164 b.
193. Kırgız terminologiyasının meseleleri. -Frunze: İlim, 1975.- 260 b.

1975

194. Kırgız Sovet Ensiklopediyası.- 2-tom.- Frunze: KCEnin Baş redaksiyası, 1977.- 672 b.

1977

195. Kırgız Sovet Ensiklopediyası.- 3-tom. - Frunze: KSEnin Baş redaksiyası, 1978.- 640 b.

1978

196. Kırgız Sovet Ensiklopediyası.- 4-tom.- Frunze: KCEnin Baş redaksiyası, 1979.- 656 b.

1979

197. Kırgız Sovet Ensiklopediyası.- 5-tom.- Frunze: KCEnin Baş redaksiyası, 1980.- 672 b.
198. Kırgız Sovet Ensiklopediyası.- 6-tom.- Frunze: KCEnin Baş redaksiyası, 1980.- 656 b.

1981

199. Moguçiy faktor natsiyonalno-yazıkovogo razvitiya. - Frunze: Kırgızstan, 1981. - 314 s. (Odin iz redaktorov).

1982

200. Kırgız Sovet Ensiklopediyası: (Alfavittik körsötküç).- Frunze: KSEnin Baş redaksiyası, 1982.- 436 b.
201. Kirgizskaya Sovetskaya Sotsialistiçeskaya Respublika: (Ensiklopediya).- Frunze: KSEnin Baş redaksiyası, 1982.- 488 b.

1983

202. Karasayev X. K. Orfografiyalık sözdük.- Frunze: KSEnin Baş redaksiyası, 1983.- 576 b.
203. Kırgız tilinin programması: (4-10-klasstar ÜÇÜII). Kırgız SSR Agartuu ministrstvosu. Kırgız pedagogika ilim izildöö institutut. - Frunze: Mektep, 1983.- 51 b.
204. Uлуу oktyabr sotsialistik revolyutsiyası: (Ensiklopediya).- Frunze: KSE Baş redaksiyası, 1983.- 672 b.

1984

205. Frunze: (Ensiklopediya).- Frunze: KSE Baş redaksiyası, 1984.- 288 s.
206. Sovettik ensiklopediyalık sözdük.- I-tom: (A-Dükön).- Frunze: KSE Baş redaksiyası, 1984.- 556 b.
207. Sıdıkov S. Orto Aziya, Tüşük Sibir türk tilderinin leksikasındagı arealdık okşoşturktar cana ayırmaçılıktar.- Frunze: ilim,1984.- 168 b.

1985

208. Yunusalıyev B. M. Tandalğan emgekter. - Frunze: ilim, 1985.- 509 b. (ş. Caparov ile beraber).
209. Moldobayev İ. B. Otrajeniye etniçeskih svyazey kırgızov v epose “Manas”.- Frunze: İlim, 1985.- 111 s.
210. Sovettik ensiklopediyalık sözdük- 2-tom.: (Dükön- Mantuya).- Frunze: KSE Baş redaksiyası, 1985.- 656 b.

1986

211. Sovetik ensiklopediyalik sözdük- 3-tom.: (Manu- Sok).- Frunze: KSE Baş redaksiyası, 1985.- 664 b.
212. Karasayev X. K. Özdöştürülgön sözdör: (Sözdük).- Frunze: KSE Baş redaksiyası, 1986.- 424 b.

1987

213. Sovetik ensiklopediyalik sözdük.- 4-tom.: (Soko- Yad).- Frunze: KSE Baş redaksiyası, 1987.- 424 b.
214. Geografiyalik ensiklopediyalik sözdük: (Düynönün geografiyalik atooloru). Frunze: KSE Baş redaksiyası, 1987.- 424 b.
215. Frunze: (Ensiklopediya).- Frunze: KSE Baş redaksiyası, 1987.- 487 b.
216. Oşskaya oblast: (Ensiklopediya).- Frunze: KSE Baş redaksiyası, 1987.- 448 s.

1988

217. Ukuk: (Kıskaçça ensiklopediya).- Frunze: KSE Baş redaksiyası, 1988.- 496 b.
218. Russko-kirgizskiy slovar. -Oruçsa-kırızça sözdük: (Bolee 13 500 slov. Hazırlayanlar: B. Ö. Oruzbayeva, R. P. Hvan, C. Ş. Şükürov, Yu. Ya.Yanşansin, 4-e izd. isp i dop.).- Frunze: KSE Baş redaksiyası, 1988.- 480 s. (Bu sözlüğün önceki baskıları 1955; 1964; 1966 yıllarında yayımlanmıştır).

1989

219. Üy tiriçiliginin kıskaçça ensiklopediyası.- Frunze: KSEnin Baş redaksiyası, 1988. - 630 b.

1991

220. Sıdıkov S., Musayev S., Diykanova ç., Tolubayev M. Kirgız tilinin tarihıy leksikasının oçerkeri. - Oçerki istoričeskoy leksiki kirgizskogo yazıka. -Bişkek: İlim, 1991.- 227 s. (Ç, Cumagulov ile beraber).

1992

221. Sadıkov T. Osnovı kirgızskoy fonologii i morfonologii. Bişkek: İlim, 1992.- 157 s.
222. Şehter İ. Yu., Sıdıkova D. A. Kurs emotsionalno-smislovogo obuçeniya çujomu yazıku: (Kirgızskiy yazık. i tsikl). Uçebnoe posobiye dlya sluşateley. -Bişkek, 1992.- 68 s.

1995

223. “Manas” ensiklopediyası (2 cilt): T.I.- Bişkek: KSEnin Baş redaksiyası, 1995; T.II.-Bişkek: KSEnin Baş redaksiyası, 1995.

1998

224. Qasim Tinistan uulu Ene tilibiz. I kitep - Qırqız tilinin morfologiyası (1994); II kitep - Qırqız tilinin sintaksisi. - İstanbul, 1998. (Bu kitapların Türkiye Türkçesi alfabesine transliterasyonunu ve editörlüğünü yapmıştır).

2005

225. Cumakunova G. Türkçe-Kırgızca Sözlük. - Bişkek: Manas Ü Yayınları, 2005.- 1000 s.

2006

226. Sagınbayeva B. Azırkı Kırgız, türk tilderindeki morfologiyalık paradigmatika. Bişkek: Kırgız Resp. Bilim, ilim cana eştar sayasatı ministrligi; Manas Ü, 2006.- 266 b.
227. Cumakunova G. Bitovaya leksika eposa “Manas” v sravnitelno-istoričeskom osveşenii. - Bişkek: İlim, 2006.- 150 s.

2010

228. Cumakunova G. Türk leksikografyasının tarlıhnan: Türk sözdüktöründö ilimiy printsipterdin kalıptanışı.- Bişkek: ilim, 2010.- 306 b.

**Akademik B. Ö. Oruzbayeva'nin Öz Geçmişi, İlmî Faaliyetleri, Eserleri
Hakkında Bibliyografik Bilgiler**

* * *

1953

229. Kocegulov A. Kandidat nauk // Komsomolets Kirgizii.- 1953. - 31 maya.
230. Sasıkbayev S. İlim colunda // Kırgızstan ayaldarı.- 1953.- № 1.-10-1 1 b.

1964

231. Musazayev İ. Bibina Oruzbayeva - filologiya ilimderinin doktoru // Kommunizm tugi (Alma-Ata).- 1964.- 18-dekabr. (Uygur dilinde).
232. Sartbayaev K.K. Lingvistikalık terminderdin sözdüğü cönündö: / Retsenziya: Oruzvayeva B. Lingvistikalık terminderdin oruçsa-kırgızça sözdüğü: Dolboor. - Frunze: Kırg. SSR İA basması, 1962.- 218 b. // Soy. Kırgızstan. - 1964.- 21-noyabr.
233. Tursunova A. Baaluu ilimiy izildö: / Retsenziya na kn: Oruzbayeva B. Slovoobrazovaniye v kirgizskom yazıke. - Frunze: ilim, 1964.- 312 s. // Soy. Kırgızstan.- 1964. - 31 -dekabr.

234. Çukuldukov K. Okumuştuu üy bülö // Soy. Kırgızstan.- 1964.-5- dekabr.
235. Çıymılova K. ilimpodzordun iygilikleri II Kırgızstan ayaldarı.-1964.- № 12.- 12-13-b.
236. A Kirgiz Women Looks at the 20 th. Century. - Moskow News, Saturday, 1964, January, 18.

1965

237. Caparov A, Dıykanov K., Davletov S. Kırgızdın sözdük baylığına amalğan emgek: I Retsenziya na kn.: Oruzbayeva B. Slovoobrazovaniye v kirgizskom yazıke. - Frunze: ilim, 1964.- 312 s. // Mugalimder gazetası.- 1965.-13 Mart.
238. Yusurov X., Xasanov M. Şyannan kueşüecın (Tanınmış Âlim) // Şıyüedi çi (Ekim Bayrağı).- 1965.- 1-dekabr. (Dungan dilinde).

1968

239. Borisovskiy A Professor Bübiyna // Mugalimder gazetası.- 1968.

1969

240. Bübiyna Oruzbayeva // Apişev A Doroga şçastyajenşın Kırgızstana. - Frunze, 1969. -S. 138.

1970

241. Kudaybergenov S. 9-10-klasstarga amalğan kırgız tili okuu kitebi cönündö / Retsenziya: Abduldıyev E., Oruzbayeva B. Kırgız tili. IX-X klasstar üçün okuu kitebi. - Frunze: Mektep, 1968.- 143 b. // Kırgız tili cana adabiyatın okutuunu cakşırtuu boyunça ilimiy-praktikalık konf. materialdarı.- Frunze, 1970.- 216-223-b.

1974

242. İbrayev E., Abdırakmanov A. Oruzbayeva Bübiynaga : Maryamdık kaaloolor // Kırgızstan madaniyatı.- 1974.- 1-may.
243. Novoye pokoleniye Akademii Nauk Kirgizskoy SSR // izv. AN Kirg. SSR. - 1974. - № 5.- S. 94 i Ob izbranii B. Oruzbayevoy na çlen-korr. AH Kirgizskoy SSR.
244. Oruzbayeva Bübiyna Ömürzakovna // Karakeyev K. Akademiya nauk Kirgizskoy SSR. - Frunze, 1974. - S. 84.

1979

245. Ahmatov T. K. Oruzbayeva Bübiyna Ömürzakovna // Kırgız Sovet Entsiklopediyası.- 4-tom. -Frunze: KSE Baş redaksiyası, 1979.- 503-b.
246. Kırgız SSR ilimder Akademiyasınan // Soy. Kırgızstan.- 1979.- 10-iyun.

1982

247. Aleksandrova T. Kirgiziya: Ot “A” do “Ya” // Rabotnitsa. - 1982.- № 11.- S. 14-15.
248. Xisametdinova F. Buattarzi totaştırıusı fen // Sovet Başkorstanı.- 1982.- 25 sentyabr.

1983

249. B. Ö. Oruzbayeva // Bekturganova K. A. Doçeri zemli kirgizskoy. - Frunze, 1983. S. 55-56.

1984

250. Ahmatov T. K., İrnanov A. Oruzbayeva Bübiyna Omurzakovna: / K şestidesyatiletıyu so dnya rojdeniya // Sov.tyurkologiya. - 1984.- № 6.- S. 88-89.
251. Caparov Ş., Sıdıkov S. Bübiyna Omurzakovna Oruzbayeva / K 60-letıyu so dnya rojdeniya // Kırğız SSR İAun kabarları.- 1984.- № 6.- S. 69.
252. Sıdıkov S., Çernova E. İlimge kızımat kılıunun örnögü // Mugalimder gazetası.- 1984.- 26-dekabr.
253. Oruzbayeva Byubiyna Omurzakovna: / K 60-letıyu so dnya rojdeniya // İzv. AN Kirg. SSR.- 1984.- № 6.- S. 69.

1985

254. Kaldarov E. Maryamdık kaaloolor: Bübüyna Oruzbayevaga // Soy. Kırğızstan. - 1985. - 8 Mart.
255. Sıdıkov S. Körünüktüü okumuştı cana redaktor // El agartuu.- 1985.- № 1.- 61-63- b.

1986

256. Momunova G., Oruzbayeva C. Kırğız sovet entsiklopediyasının başkı redaktoru B. Oruzbaevaga: Dostuk azil // Kırğızstan madaniyatı. - 1986.- 6 Mart.- 16-b.

1987

257. Derbişev B. Dobriye dela Byubiynı // Soy. Kirgiziya.- 1987.- 21-Marta. (Kırğızistan Kadınları IX. Kurultayının delege si Kırğız Sovyet Ansiklopedisinin Baş Editörü B. Oruzbayeva hakkında).

1990

258. Musayev S. Ozgon okumuştı // Soy. Kırğızstan.- 1990.- 3-fevral.

1991

259. Sıdıkov S. Akademik B. Oruzbayeva “Türk Dil Kurumu” koomunun korr.-müçösü // Kırgız tuusu. – 1991. -21 - fevral.

1994

260. Karakeyev K. Jizn v nauke // Vesti İssık-Kulya, 1994.- 4 noyabrya.

2004

261. Oruzbayeva Bübüyna Ömürzakovna // Kırgız tili: (Entsiklopediyalık okuu kuralı). Bişkek: Mamlekettik til cana entsiklopediya borboru, 2004.- 285-286-b.
262. Ahmatov T. K. Oruzbayeva Bübüyna Ömürzakovna.- Bişkek, 2004.- 45 b.
263. Kırgız til ilimi: (Makalalar cıynagı, II tom). - Kırgızskoye yazıkoznaniye: (Sbornik statey, Tom II).- Bişkek: İlim, 2004. - 287-b.
264. Orokçiyev T. Ene tilim - tagdırım // Kırgız ruhu.- 2004.- № 3 1.- 8-b.; № 3 1.- II-b.

Akademik B. Ö. Oruzbaeva'nın Bibliyografyasını Yazmakta Kullanılan Kaynaklar

* * *

265. Caparov Ş. Bubiyna Omurzakovna Oruzbayeva Kırgızskoy Respubliki).- Bişkek: İlim, 1994.- 71s. (Biobibliografiya uçernh Kırgızskoy Respubliki).- Bişkek: İlim, 1994.- 71s.
266. Asanov U. A., Cumanazarova A. Z., Çorotegin T. K. Kırgızskaya nauka v litsah.Glavnaya redaktsiya entsiklopedii i tsentr gosyazıka, 2002.- S 380.
267. Ahmatov T. K. Oruzbayeva Bübüyna Ömürzakovna.- Bişkek: Kırgız UİA Til ilimi in-tu, 2004.- 43 b.
268. Caparov Ş. Kırgız tilçileri: (Biobibliografiyalık toptom. I-tom).- Bişkek-Narın: Ayat, 2004. -228-b.
269. Oruzbayeva B. Ataga tazım: (Ömürzak Noruzbay uulu. 120 cıl).-Bişkek, 2004.- 28 b.
270. Bübüyna Ömürzakovna Oruzbayeva: Özü, ata tegi tuuraluu çakan maalımartar cana sürörtör.
271. Oruzbayeva Bübüyna Ömürzakovna: (Buklet).- Bişkek, 2004.- 10 b.
272. Bekturganova K. Oruzbaeva Bübüyna // Kırgızstandın asıl kızdarı.- Bişkek: Mamlekettik til cana entsiklopediya borboru, 2006.- 388-392-b.

